C/2025/988

13.2.2025

ZAWIADOMIENIE KOMISJI

Wytyczne interpretacyjne dotyczące stosowania art. 4 i 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1280 w sprawie ustanowienia w związku z rosyjską inwazją na Ukrainę szczególnych środków tymczasowych dotyczących dokumentów kierowcy wydanych przez Ukrainę zgodnie z jej ustawodawstwem, w następstwie przedłużenia okresu tymczasowej ochrony wysiedleńców z Ukrainy na okres po dniu 6 marca 2025 r.

(C/2025/988)

1. **Wprowadzenie**

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1280 ([1]) weszło w życie 27 lipca 2022 r. Ustanawia ono pewne środki tymczasowe w odniesieniu do dokumentów kierowcy wydanych przez Ukrainę zgodnie z jej ustawodawstwem i znajdujących się w posiadaniu osób korzystających z tymczasowej ochrony lub odpowiedniej ochrony na mocy prawa krajowego zgodnie z dyrektywą Rady 2001/55/WE ([2]) i decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 ([3]). Zgodnie z art. 9 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2022/1280 przestaje ono mieć zastosowanie następnego dnia po dniu, w którym dobiegnie końca okres stosowania tymczasowej ochrony w odniesieniu do wysiedleńców z Ukrainy, o którym mowa w art. 4 dyrektywy 2001/55/WE, zgodnie z art. 6 tej dyrektywy.

Niniejsze wytyczne interpretacyjne zawierają dokonaną przez Komisję interpretację art. 4 i 6 rozporządzenia (UE) 2022/1280 w związku z przedłużeniem okresu tymczasowej ochrony wysiedleńców z Ukrainy na okres po dniu 6 marca 2025 r. Mają one ułatwić spójne stosowanie i egzekwowanie rozporządzenia (UE) 2022/1280, a także pomóc organom państw członkowskich w tym zakresie.

Wytyczne te nie tworzą żadnych nowych przepisów prawnych. Komisja pragnie również podkreślić, że do dokonywania obowiązującej wykładni przepisów UE upoważniony jest jedynie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

2. **Czas trwania tymczasowej ochrony**

Decyzją wykonawczą (UE) 2022/382 stwierdzono istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i w związku z tym wprowadzono tymczasową ochronę wysiedleńców. Zgodnie z art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/55/WE tymczasowa ochrona została początkowo przyznana na jeden rok, do dnia 4 marca 2023 r., a następnie automatycznie przedłużona o kolejny rok, do dnia 4 marca 2024 r. Zgodnie z art. 4 ust. 2 dyrektywy 2001/55/WE w październiku 2023 r. Rada postanowiła przedłużyć czas trwania tymczasowej ochrony o jeszcze jeden rok, do dnia 4 marca 2025 r. ([4]) Ponieważ przyczyny wprowadzenia tymczasowej ochrony nadal się utrzymywały, w czerwcu 2024 r. Rada postanowiła przedłużyć okres tymczasowej ochrony przyznanej wysiedleńcom z Ukrainy o kolejny rok, do dnia 4 marca 2026 r. ([5])

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1280 z dnia 18 lipca 2022 r. w sprawie ustanowienia w związku z rosyjską inwazją na Ukrainę szczególnych środków tymczasowych dotyczących dokumentów kierowcy wydanych przez Ukrainę zgodnie z jej ustawodawstwem (Dz.U. L 195 z 22.7.2022, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1280/oj).

([2]) Dyrektywa Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między państwami członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami (Dz.U. L 212 z 7.8.2001, s. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/55/oj).

([3]) Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzająca istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkująca wprowadzeniem tymczasowej ochrony (Dz.U. L 71 z 4.3.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).

([4]) Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2023/2409 z dnia 19 października 2023 r. w sprawie przedłużenia tymczasowej ochrony wprowadzonej decyzją wykonawczą (UE) 2022/382 (Dz.U. L, 2023/2409, 24.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2409/oj).

([5]) Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2024/1836 z dnia 25 czerwca 2024 r. w sprawie przedłużenia tymczasowej ochrony wprowadzonej decyzją wykonawczą (UE) 2022/382 (Dz.U. L, 2024/1836, 3.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1836/oj).

Wydaje się, że w chwili przyjęcia rozporządzenia (UE) 2022/1280 maksymalny możliwy czas trwania tymczasowej ochrony przyznanej wysiedleńcom z Ukrainy, przy uwzględnieniu możliwych przedłużeń czasu trwania ochrony na podstawie art. 4 dyrektywy 2001/55/WE, wynosił trzy lata ([6]).

W rozporządzeniu (UE) 2022/1280 przewidziano uznawanie na terytorium Unii ważnych praw jazdy wydanych przez Ukrainę, które znajdują się w posiadaniu osób korzystających z tymczasowej ochrony lub odpowiedniej ochrony na mocy prawa krajowego oraz, pod pewnymi warunkami, wydawanie tym osobom określonych tymczasowych dokumentów kierowcy. Aby zminimalizować ciężar administracyjny nałożony na państwa członkowskie i uniknąć wielokrotnego przedłużania dokumentów, zdecydowano, że na dokumentach kierowcy wydanych zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2022/1280 należy umieścić najpóźniejszą możliwą datę wygaśnięcia ważności. Data ta miała odpowiadać maksymalnemu czasowi trwania tymczasowej ochrony przyznanej wysiedleńcom z Ukrainy, czyli w chwili przyjęcia miała przypadać na dzień 6 marca 2025 r. Zgodnie z art. 4 ust. 3 i art. 6 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2022/1280, niezależnie od daty wygaśnięcia ważności zapisanej na dokumentach, ich maksymalny administracyjny okres ważności odpowiada jednak czasowi trwania tymczasowej ochrony lub odpowiedniej ochrony na mocy prawa krajowego (chyba że posiadacz posiada prawo jazdy zgodne z unijnym wzorem oznaczone specjalnym tymczasowym kodem unijnym „95.01", o którym mowa w art. 4 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) 2022/1280, a okres ważności tego dokumentu upływa wcześniej).

3. **Tymczasowe dokumenty kierowcy wydane zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2022/1280**

3.1. **Karty kwalifikacji kierowcy wydane zgodnie z art. 4 rozporządzenia (UE) 2022/1280**

Każdy, kto chce rozpocząć pracę jako kierowca niektórych pojazdów drogowych do przewozu rzeczy lub osób w Unii, musi najpierw przejść kwalifikację wstępną wymaganą na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2561 ([7]). W określonych przypadkach kwalifikacja wstępna może obejmować od 140 do 280 godzin kursów i zdanie egzaminu. Zarówno kierowcy będący obywatelami państwa członkowskiego, jak i kierowcy będący obywatelami państwa trzeciego, którzy są zatrudnieni w przedsiębiorstwie ustanowionym w państwie członkowskim lub wykonują pracę na rzecz takiego przedsiębiorstwa, muszą uzyskać taką kwalifikację wstępną w Unii (w państwie członkowskim, w którym mają miejsce zamieszkania w pierwszym przypadku oraz w państwie członkowskim, w którym ma siedzibę przedsiębiorstwo, które ich zatrudnia, lub które wydało im zezwolenie na pracę w drugim przypadku). Po pomyślnym ukończeniu kwalifikacji wstępnej dany kierowca otrzymuje certyfikat kompetencji zawodowych poświadczający kwalifikację wstępną.

W niektórych przypadkach wymogi i warunki wydawania certyfikatów kompetencji zawodowych w państwach trzecich są podobne do wymogów i warunków w Unii. Zgodnie z art. 368 ust. 1 Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony ([8]), oraz załącznikiem XXXII do tego Układu Ukraina zbliżyła swoje prawo krajowe do przepisów dyrektywy 2003/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ([9]) (poprzedzającej dyrektywę (UE) 2022/2561) dotyczących kierowców pojazdów drogowych wykonujących międzynarodowe przewozy drogowe. W związku z tym państwa członkowskie mogą stosować przyspieszoną procedurę przyznawania tym kierowcom certyfikatu kompetencji zawodowych wydanego w Unii na podstawie art. 4 rozporządzenia (UE) 2022/1280, jeżeli posiadają oni kartę kwalifikacji kierowcy wydaną przez Ukrainę i korzystają z tymczasowej ochrony lub odpowiedniej ochrony na mocy prawa krajowego. Zamiast konieczności uzyskania pełnej kwalifikacji wstępnej na podstawie dyrektywy (UE) 2022/2561 tacy kierowcy muszą przejść tylko obowiązkowe szkolenie uzupełniające w wymiarze 35–60 godzin zanim otrzymają kartę kwalifikacji kierowcy ze specjalnym tymczasowym kodem unijnym „95.01 (max 06.03.2025)" oznaczającym „Kierowca, który według posiadanego świadectwa kompetencji zawodowych spełnia wymagania dotyczące predyspozycji zawodowych – wydanie specjalne ważne tylko przez okres tymczasowej ochrony" lub zanim ten specjalny tymczasowy kod unijny zostanie umieszczony na prawie jazdy lub świadectwie kierowcy. Uznaje się, że posiadacze takich kart kwalifikacji kierowcy, praw jazdy lub takich świadectw kierowcy spełniają wymóg obowiązkowej kwalifikacji wstępnej niezbędnej do wykonywania działalności związanej z prowadzeniem pojazdów.

([6]) Zob. motyw 14 rozporządzenia (UE) 2022/1280.

([7]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2561 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie wstępnej kwalifikacji i okresowego szkolenia kierowców niektórych pojazdów drogowych do przewozu rzeczy lub osób (Dz.U. L 330 z 23.12.2022, s. 46, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2561/oj).

([8]) Dz.U. L 161 z 29.5.2014, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/295/oj.

([9]) Dyrektywa 2003/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie wstępnej kwalifikacji i okresowego szkolenia kierowców niektórych pojazdów drogowych do przewozu rzeczy lub osób, zmieniająca rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 oraz dyrektywę Rady 91/439/EWG i uchylająca dyrektywę Rady 76/914/EWG (Dz.U. L 226 z 10.9.2003, s. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/59/oj).

Co szczególnie istotne, art. 4 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2022/1280 stanowi, że:

„Bez uszczerbku dla przyszłych aktów Unii dotyczących czasu trwania ochrony tymczasowej, [...] datą wygaśnięcia ważności takich kart kwalifikacji kierowcy lub specjalnego tymczasowego kodu unijnego umieszczonego na prawie jazdy jest dzień 6 marca 2025 r.

Jednak **niezależnie od daty umieszczonej na tych dokumentach ich administracyjny okres ważności odpowiada czasowi trwania tymczasowej ochrony w odniesieniu do wysiedleńców z Ukrainy**, o którym mowa w art. 4 dyrektywy 2001/55/WE, czasowi trwania odpowiedniej ochrony posiadacza na mocy prawa krajowego, lub okresowi ważności prawa jazdy, w zależności od tego, który z tych okresów upływa wcześniej. [...]".

3.2. **Prawa jazdy wydane zgodnie z art. 6 rozporządzenia (UE) 2022/1280**

W przypadku gdy osoba korzystająca z tymczasowej ochrony lub odpowiedniej ochrony na mocy prawa krajowego utraci prawo jazdy lub zostanie jej ono ukradzione oraz gdy uprawnienia do kierowania pojazdami nabyte przez tę osobę zgodnie z przepisami obowiązującymi na Ukrainie mogą być zweryfikowane, państwa członkowskie mogą wydać takiej osobie prawo jazdy zgodne z unijnym wzorem zgodnie z art. 6 rozporządzenia (UE) 2022/1280. W takiej sytuacji państwa członkowskie umieszczają na prawie jazdy specjalny tymczasowy kod unijny „99.01 (max 06.03.2025)" w polu 12, oznaczający „Wydanie specjalne ważne tylko przez okres tymczasowej ochrony (zagubione lub skradzione prawo jazdy UA)".

Co szczególnie istotne, art. 6 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2022/1280 stanowi, że:

„[…] Bez uszczerbku dla przyszłych aktów Unii dotyczących czasu trwania ochrony tymczasowej, [...] datą wygaśnięcia ważności takiego prawa jazdy jest dzień 6 marca 2025 r. Jednak ***niezależnie od daty umieszczonej na takim prawie jazdy jego administracyjny okres ważności odpowiada czasowi trwania tymczasowej ochrony w odniesieniu do wysiedleńców z Ukrainy****, o którym mowa w art. 4 dyrektywy 2001/55/WE, lub czasowi trwania tymczasowej ochrony lub odpowiedniej ochrony posiadacza na mocy prawa krajowego, w zależności od tego, który z tych okresów upływa wcześniej. [...]"*

4. **Zastosowanie art. 4 i 6 rozporządzenia (UE) 2022/1280 w związku z przedłużeniem okresu tymczasowej ochrony wysiedleńców z Ukrainy na okres po dniu 6 marca 2025 r.**

Z przepisów, o których mowa w pkt 3, wynika, że tymczasowe dokumenty kierowcy wydane zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2022/1280 wysiedleńcom z Ukrainy korzystającym z tymczasowej ochrony lub odpowiedniej ochrony na mocy prawa krajowego są ważne tak długo, jak długo trwa tymczasowa ochrona lub odpowiednia ochrona na mocy prawa krajowego, bez względu na datę wskazaną w tych dokumentach („niezależnie" od tej daty) ([10]). Jak wyraźnie wskazano w tych artykułach, administracyjny okres ważności tych dokumentów „**odpowiada**" czasowi trwania tymczasowej ochrony.

Wynika z tego, że wyrażenie dołączone do specjalnych tymczasowych kodów unijnych „95.01" i „99.01" („(max 06.03.2025)"), które należy umieścić na tych tymczasowych dokumentach wydanych na podstawie rozporządzenia (UE) 2022/1280 zgodnie z jego art. 4 ust. 1 i art. 6 ust. 2, należy również interpretować w świetle tego kluczowego przepisu tego rozporządzenia, który jest nadrzędny.

Zastosowanie w praktyce

Biorąc pod uwagę zakres i cele rozporządzenia (UE) 2022/1280 oraz aby zapewnić spójne stosowanie jego przepisów, podczas gdy maksymalny czas trwania tymczasowej ochrony wysiedleńców z Ukrainy pozostaje nieznany, Komisja uważa, że aby ograniczyć wszelką niepewność prawa, do specjalnych tymczasowych kodów unijnych „95.01" i „99.01" wydanych zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2022/1280 nie powinno być już dołączane wyrażenie „(max. 06.03.2025)".

([10]) Chyba że administracyjny okres ważności tych dokumentów upływa wcześniej z innych powodów, jak określono w art. 4 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2022/1280. Na przykład prawa jazdy oznaczone specjalnym kodem unijnym „95.01" mogą mieć administracyjny okres ważności krótszy niż czas trwania tymczasowej ochrony.

Chociaż ta maksymalna data wygaśnięcia ważności była do tej pory podawana na tymczasowych dokumentach kierowcy w celu ułatwienia egzekwowania przepisów, nie jest to już konieczne ani skuteczne do takich celów. Ponadto nie istnieje ryzyko ewentualnego nieporozumienia, ponieważ te specjalne tymczasowe kody unijne są wydawane wyłącznie zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2022/1280 i na okres jego stosowania. (Pozostaje to bez uszczerbku dla faktu, że administracyjny okres ważności tych dokumentów może upłynąć wcześniej z innych powodów, jak określono w art. 4 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2022/1280).

Komisja uważa zatem, że państwa członkowskie powinny kierować się następującymi względami, aby uniknąć ewentualnych nieporozumień w stosowaniu art. 4 i 6 rozporządzenia (UE) 2022/1280:

— Dołączanie wyrażenia „(max 6.3.2025)" do specjalnych tymczasowych kodów unijnych „95.01" i „99.01", wydanych zgodnie z, odpowiednio, art. 4 i 6 rozporządzenia (UE) 2022/1280, nie ma już uzasadnienia.

— Podobnie w przypadkach, w których wyrażenie to zostało już umieszczone na odpowiednich dokumentach kierowcy, nie ma ono obecnie znaczenia prawnego i w rezultacie stało się nieaktualne.

— Administracyjny okres ważności kart kwalifikacji kierowcy opatrzonych specjalnym tymczasowym kodem unijnym „95.01" lub administracyjny okres ważności tego kodu umieszczonego na prawach jazdy lub świadectwach kierowcy należy interpretować w ten sposób, że **odpowiada on czasowi trwania tymczasowej ochrony** w odniesieniu do wysiedleńców z Ukrainy (nawet jeżeli okres ten wykracza poza dzień 6 marca 2025 r.), czasowi trwania odpowiedniej ochrony posiadacza na mocy prawa krajowego lub okresowi ważności prawa jazdy, w zależności od tego, który z tych okresów upływa wcześniej.

— Administracyjny okres ważności praw jazdy opatrzonych specjalnym tymczasowym kodem unijnym „99.01" należy interpretować w ten sposób, że **odpowiada on okresowi obowiązywania tymczasowej ochrony** w odniesieniu do wysiedleńców z Ukrainy (nawet jeżeli okres ten wykracza poza dzień 6 marca 2025 r.) lub czasowi trwania odpowiedniej ochrony posiadacza na mocy prawa krajowego, w zależności od tego, który z tych okresów upływa wcześniej.

— Państwa członkowskie, które stosowały lub zamierzają stosować art. 4 lub 6 rozporządzenia (UE) 2022/1280, powinny odtąd umieszczać te specjalne tymczasowe kody unijne na tymczasowych dokumentach kierowcy bez dodawania daty wygaśnięcia ważności.